

**SECȚIA DE ȘTIINȚE
SOCIALE, ECONOMICE,
UMANISTE ȘI ARTE
A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI**

bd. Ștefan cel Mare, 1
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova
tel: +(373 22) 27-21-07
Fax: +(373 22) 27-21-07
e-mail: sectia.sseua.asm@gmail.com

**SECTION OF SOCIALS,
ECONOMICS,
HUMANITIES SCIENCES
AND ARTS OF THE ACADEMY
OF SCIENCES OF MOLDOVA**

Ștefan cel Mare Ave, 1
MD-2001, Chisinau,
Republic of Moldova
tel: +(373 22) 27-21-07
Fax: +(373 22) 27-21-07
e-mail: sectia.sseua.asm@gmail.com

**AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE SOCIALE, ECONOMICE,
UMANISTICE ȘI ARTE**

asupra raportului proiectului pentru concursul „Stimularea excelenței în cercetare”
pentru anii 2025-2026,

25.80012.0807.48SE Cercetarea așezărilor rurale din spațiul dintre Prut și Nistru în perioada
Hoardei de Aur și a constituirii Țării Moldovei (secolul XIV),

dr. Ludmila PÎRNĂU, Prioritatea Strategică IV. Provocări societale, Institutul Patrimoniului
Cultural al Ministerului Culturii, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților
delegați (Biroul Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte a Academiei de Științe a
Moldovei din 22 decembrie 2025)

**I) Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect
în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului:**

Scopul și obiectivele etapei din anul 2025 a proiectului, care au vizat investigarea zonelor
așezărilor rurale medievale din raioanele Anenii Noi, Hâncești și Ialoveni, precum și elaborarea
fișelor de sit pentru așezările medievale din bazinul inferior al râului Bâc și din bazinul Botnei,
situate în zona centrală a Moldovei, alături de cartarea acestora, au fost realizate.

Au fost investigate 23 de situri din 12 localități ale raioanelor Ialoveni, Hâncești și Anenii
Noi. Activitățile de teren au inclus prospecțiuni perieghetice, colectarea sistematică a
materialului arheologic de suprafață, verificări stratigrafice punctuale, înregistrarea și
actualizarea coordonatelor GIS, documentarea fotografică, topografică și descrierea morfologică
a vestigiilor.

Au fost identificate cinci situri noi, complet necunoscute până în prezent și neincluse în
Registrul Național. Aceste situri au fost documentate prin observații de suprafață, colectări de
material, fotografiere, localizare GPS și descriere preliminară.

II) Diseminarea rezultatelor obținute (numărul de publicații):

Diseminarea rezultatelor obținute s-a realizat prin intermediul prezentării a 3 comunicări
științifice în cadrul manifestărilor științifice internaționale în Republica Moldova și România; a
fost publicate 2 teze în materialele conferinței.

**III) Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme
de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare etc):**

Rezultatele obținute în cadrul etapei 2025 a proiectului au un impact major asupra
cercetării științifice, a comunității și a modului de protejare și valorificare a patrimoniului
cultural medieval din spațiul pruto-nistean. Documentarea detaliată a siturilor rurale din secolul
al XIV-lea a contribuit la extinderea semnificativă a cunoașterii privind începuturile Moldovei
medievale, oferind noi perspective asupra microistoriei rurale, dinamicilor de locuire și relațiilor
economice regionale din perioada dominației Hoardei de Aur.

Proiectul aduce o contribuție importantă la dezvoltarea arheologiei din Republica Moldova prin actualizarea hărții arheologice, identificarea unor situri necunoscute anterior, verificarea în teren a numeroase locații și corectarea unor erori din Registrul Național al Monumentelor Arheologice. Studiile de caz, precum cele de la Lozova, Vorniceni și Brăviceni, evidențiază existența unei rețele rurale medievale dense, bine organizate și economic integrate.

IV) Colaborarea la nivel internațional și național:

La nivel național au fost întreprinse colaborări cu Agenția Națională Arheologică, Muzeul Național de Istorie a Moldovei; la nivel internațional cu Institutul de Arheologie al Academiei Române – Filiala Iași, Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași, Muzeul de Istorie din Roman (jud. Neamț) și Muzeul Județean Botoșani, Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” din București.

Punctaj mediu acordat: 28,2

Concluzii, recomandări: În ansamblu, etapa desfășurată în 2025 a contribuit la actualizarea hărții arheologice medievale a Republicii Moldova și la reconstruirea imaginii habitatului rural medieval din zona centrală a țării. Prin integrarea cercetărilor arhivistice cu investigațiile de teren, prin colaborări extinse, identificarea de noi situri, corectarea localizărilor eronate, elaborarea fișelor de sit și evaluarea stării reale a patrimoniului, proiectul a oferit o imagine mult mai clară și mai coerentă asupra culturii rurale din secolul al XIV-lea. Rezultatele obținute deschid noi direcții de cercetare și reprezintă un pas esențial pentru protejarea și valorificarea patrimoniului arheologic al Republicii Moldova.

Se propune calificativul general: FOARTE BINE

Raport aprobat

Conducătorul
Secției Științe Sociale, Economice,
Umanistice și Arte a AȘM

mem. cor. Ion HADÂRCĂ

Secretar Științific al Secției Științe Sociale, Economice,
Umanistice și Arte a AȘM

dr. Natalia PROCOP